

Valsts vides
dienests

Sabiedrisko vides inspektoru darba organizācija

Jānis Lasmanis

Valsts vides dienesta
Zvejas kontroles departaments

Rīga 2022

Valsts vides
dienests

Sabiedriskais vides inspektors (SVI) ir fiziska persona, brīvprātīgais, kurš iesaistās zivju resursu aizsardzībā un uzraudzībā.

Valsts vides
dienests

Zvejniecības likums

20.pants Sadarbība un
sabiedrības līdzdalība zivju
resursu aizsardzībā un
uzraudzībā

Valsts vides
dienests

SVI pamata pienākumi

- Noteikumu ievērošanas kontrole;
- Administratīvā pārkāpuma izdarīšanas pierādījumu ieguve;
- Nelikumīgi izmantoto zvejas rīku izcelšana.

Valsts vides
dienests

Zvejniecības likumā noteiktās tiesības:

Neuzsākot administratīvā pārkāpuma procesu, veikt darbības administratīvā pārkāpuma novēršanai:

- pārbaudīt ar zivju resursu ieguvi saistītās darbības, tai skaitā ūdenstilpēs un to tiešā tuvumā veikt vietas apskati, pārbaudīt dokumentus, zivju ieguves rīkus un lomu un veikt mantu apskati;
- izcelt nelikumīgos zivju ieguves rīkus un nodot tos lēmumu pieņemšanai atbilstoši šā likuma 19. panta sestajai daļai (kompetentai iestādei lēmuma pieņemšanai).

Valsts vides
dienests

Pienākums:

- par veiktajām uzraudzības darbībām sabiedriskie vides inspektori — sastāda dokumentus (*Makšķerēšanas, vēžošanas, zemūdens medību/ zvejas vietā konstatētā pārkāpuma ziņojums*), kuros ietver konstatētos faktus par zivju ieguvi regulējošo normatīvo aktu pārkāpumu, nelikumīgi izmantotajiem zivju ieguves rīkiem un nelikumīgi iegūtajām zivīm, un iesniedz attiecīgos dokumentus VVD RVP lēmuma pieņemšanai.

Valsts vides
dienests

Pienākumi un tiesības saskaņā ar Ministru kabineta 2020. gada 2. septembra noteikumiem Nr. 552 Sabiedriskā vides inspektora statusa piešķiršanas un anulēšanas kārtība:

- ievērot uzraugošās dienesta struktūrvienības vai uzraugošās pašvaldības norādījumus.
- piedalīties pārbaudēs pēc valsts vides inspektora vai pašvaldības aicinājuma sniegt palīdzību
- veikt tehniskus vai organizatoriskus uzdevumus (piemēram notikuma vietā noskaidrot lieciniekus)
- veikt zivju resursu aizsardzības un uzraudzības pasākumus,
- pirms pārbaudes uzsākšanas elektroniski informē uzraugošo dienesta struktūrvienību vai uzraugošo pašvaldību.
- nekavējoties informēt uzraugošo dienesta struktūrvienību vai uzraugošo pašvaldību par konstatētajiem pārkāpumiem

Valsts vides
dienests

- neatliekamajos gadījumos, cik iespējams, patstāvīgi veic darbības pārkāpumu novēršanai un pārtraukšanai;
- iespēju robežās ar tehniskiem līdzekļiem (foto, video) fiksēt pārkāpuma izdarīšanu un personas, kas izdarījušas pārkāpumu (*AAL 93p.5.d. Ziņas par faktiem, kuras ieguvušas privātpersonas, ir pieļaujams izmantot kā pierādījumus, ja šīs ziņas ir iespējams pārbaudīt administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros*);
- uzrādīt sabiedriskā vides inspektora apliecību un nosaukt savu vārdu un uzvārdu;
- aizpildīt dienestā noteiktā parauga pārskatu par savu darbību zivju resursu aizsardzībā un uzraudzībā.
- Veicot kontroles pasākumus ievērot ētikas normas.

Valsts vides
dienests

Sabiedrisko vides inspektoru darba dokumentēšana

Valsts vides
dienests

Dokumentu veidlapas pieejamas šeit:

<https://www.vvd.gov.lv/lv/sabiedriskie-vides-inspektori-veidlapas>

Tipogrāfijā iespiestas, paškopējošās
pārkāpuma ziņojuma veidlapas ir pieejamas
uzraugošajā struktūrvienībā.

Valsts vides
dienests

- **ZIŅOJUMS** par makšķerēšanas, vēžošanas, zemūdens medību vai zvejas noteikumu pārkāpumu

(noformē katrā pārkāpuma konstatēšanas reizē, kad ir zināms pārkāpējs, iesniedz nekavējoties, vienojoties ar RVP. Noformēts un parakstīts ziņojums ir dokuments, kas satur ziņas par faktiem un ir izmantojams kā pierādīšanas līdzeklis (AAL 95p.1.d.5.p.)

- **SVI AKTS** par nelikumīgu zvejas rīku atrašanu

(noformē pēc katras nelikumīgi izmantoto bezsaimnieka zvejas rīku atrašanas, par iesniegšanu RVP savstarpēji vienojas)

- **PUSGADA** atskaite par darbu.

(aizpilda un iesniedz RVP reizi pusgadā)

Valsts vides
dienests

SVI aizpilda dienesta noteikta parauga pārskatu par savu darbību zivju resursu aizsardzībā un uzraudzībā. Pārskatu iesniedz uzraugošajā dienesta struktūrvienībā vai uzraugošajā pašvaldībā, ja sabiedriskais vides inspektors darbojas attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā vai tai piegulošajos jūras piekrastes ūdeņos.

Pārskatu iesniegt (*reizi par tekošā gada pusgadu*) uzraugošajā dienesta struktūrvienībā, pārskatu iesniedz arī tad, ja attiecīgajā pusgadā darbība zivju resursu aizsardzībā un uzraudzībā nav veikta.

Valsts vides
dienests

Zvejas Kontroles veikšana

Valsts vides
dienests

- Zvejas kontrolē pārbauda noteikto dokumentu klātesamību, to derīgumu, zivju ieguves rīku un loma atbilstību n/a prasībām;
- Nepieciešamības gadījumā SVI personai izskaidro zivju ieguves noteikumus;
- Konstatējot viena zvejas vai makšķerēšanas noteikuma pārkāpumu un gadījumā, ja nav iegūtas zivis, izvērtējot pārkāpēja attieksmi SVI var nenoformēt ziņojumu par konstatēto pārkāpumu, bet aprobežoties ar aizrādījumu uz personas prettiesisko rīcību.

Valsts vides
dienests

Gadījumi, kad obligāti jānoformē ziņojums par konstatēto pārkāpumu

- pārkāpums izdarīts, veicot zivju ieguvi aizliegtā laikā, aizliegtā vietā, vai bez attiecīgas atļaujas (licences);
- zveja veikta ar neatļautiem rīkiem un neatļautā veidā, kā arī izmantojot tādus zvejas rīkus un zvejas veidus, kas nav ierakstīti zvejas atļaujā (licencē);
- izdarīts atkārtots pārkāpums vai iepriekšējais pārkāpums nav novērsts.

Valsts vides
dienests

Administratīvā pārkāpuma sastāvu veido personas prettiesiska noteikumiem neatbilstoša rīcība, attiecīgajā reizē, neatkarīgi no pārkāpto makšķerēšanas/zvejas nosacījumu skaita!

Piemēram, vienas personas makšķerēšana ar četrām makšķerēm 11. martā no laivas veido vienu administratīvā pārkāpuma sastāvu, kas noteikts Zvejniecības likuma 30.panta 1.daļā, nevis divus atsevišķus administratīvā pārkāpuma sastāvus.

Valsts vides
dienests

No VVD JD ASPD:

1. Ir gadījumi, kad nepareizi piemēro pārkāpuma pantu.
2. Bieži tiek pierakstīti nevajadzīgi pārkāptie panti ,kas var būt par sūdzības iemeslu. *(piemēram, ja tiek veikta zveja bez licences tad ar to jau pietiek administratīvajai atbildībai, jo zveja bez licences paredz to, ka jebkura cita zvejas darbība ir nelikumīga)*
3. Trūkst pierādījumu, foto vai video, ir tikai daži vārdi un viss.
4. Dažkārt neņem vērā personas viedokli, paši izdara secinājumus.
5. Noformē ziņojumu bez zināmas vainīgās personas

Valsts vides
dienests

Ir bijuši gadījumi, kad paskaidrojumos pārkāpējs norāda par SVI nepieklājīgu uzvedību.

Personas paskaidrojumos sūdzas:

- diktē noteikumus;
- ātri parāda apliecību, neļauj izlasīt;
- pasaka, ka būs protokols, neizskaidrojot pārkāpumu;
- personas īsti nesaprot vai ņemt vērā vai nē.
- pienāca kaut kāds vīrietis, kurš atbrauca ar motociklu rokeru tērpā

Valsts vides
dienests

Veicot kontroli pārbaudāmā persona ir jāsvaicina un jāstādās priekšā tādā veidā tiek veicināta anonimitātes izzišana un rada vienlīdzības izjūtu, kas ir svarīgi «agresijas amortizatori».

Attiecības ar pārbaudāmām personām jāveido diferencēti, piemēram ne viss, kas ir pieņemams vecākām personām ir pieņemamas jaunietim.

Nepieļaut naidīgu vai augstprātīgu rīcību, būt atklātam, neitrālam, informē ne tikai tad, ja to kategoriski lūdz.

Prettiesisko rīcību vajag aprakstīt nevis vērtēt (*var neitrāli konstatēt - Jūs esat izmantojis par diviem maksšķerēšanas rīkiem vairāk, nevis Jūs esat pavisam bezkaunīgs maksšķerēnieks*).

Valsts vides dienests

Paldies par uzmanību!

Jānis Lasmanis

VVD Zvejas kontroles departamenta IŪKD vadītājs

janis.lasmanis@vvd.gov.lv